

	ҚАЗАҚ СПОРТ ЖӘНЕ ТУРИЗМ АКАДЕМИЯСЫ КАЗАХСКАЯ АКАДЕМИЯ СПОРТА И ТУРИЗМА KAZAKH ACADEMY OF SPORT AND TOURISM	Е ҚазСТА 3/30-23	
		Күні	
		Басылым 01	
	Профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлерінің корпоративтік этика кодексі	Беті	барлығы
		1	15

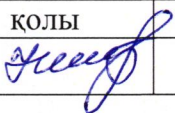
БЕКІТЕМІН

«Қазақ спорт және туризм академиясы» КеАҚ-ның
президенті, профессор
К.К. Закирьянов
«» 2024 ж.

ПРОФЕССОР-ОҚЫТУШЫЛАР ҚҰРАМЫ МЕН ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ КОРПОРАТИВТІК ЭТИКА

КОДЕКСІ

Әзірленді		Келісілді		Бекітілген
Мамбетказиев Т.Х.		Нурмуханбетова Д.К.		ҚазСТА ҒК шешімімен Хаттама № <u>5</u> <u>29.12</u> 2023 ж.
күні	ҚОЛЫ	күні	ҚОЛЫ	Қолданысқа енгізілді
<u>25.12.2023</u>		<u>26.12.2023</u>		Бұйрық № <u>02-11</u> <u>03.01</u> 2024 жыл

	ҚАЗАҚ СПОРТ ЖӘНЕ ТУРИЗМ АКАДЕМИЯСЫ КАЗАХСКАЯ АКАДЕМИЯ СПОРТА И ТУРИЗМА KAZAKH ACADEMY OF SPORT AND TOURISM	Е ҚазСТА 3/30-23	
		Күні	
		Басылым 01	
	Профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлерінің корпоративтік этика кодексі	Беті	барлығы
		2	15

МАЗМҰНЫ

1.	Жалпы ережелер	3
2.	Нормативтік сілтемелер	3
3.	Терминдер мен анықтамалар	4
4.	Белгілер мен қысқартулар	5
5.	Қызметтік этика стандарттары	5
5.1.	Адамгершілік (этикалық) қағидаттарды сақтау	5
5.2.	Корпоративтік тәртіп	6
5.3.	Ұжымда қолайлы жұмыс ортасын құру	6
5.4.	Қарым-қатынастың қызметтік этикасы	6
5.5.	Тұлғааралық қатынастар этикасы	6
5.6.	Академия қызметкерлерінің қоғамдық, саяси қызметі	7
5.7.	Корпоративтік мерекелер	7
5.8.	Мүдделер қақтығысы, қызмет бабын теріс пайдалану	7
5.9.	Академия қызметкерлерінің кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруы	7
5.10.	Академия қызметкерлерінің туған күндері-сыйлықтар	7
5.11.	Сыртқы көздерден алынған сыйлықтар	7
5.12.	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл	8
5.13.	Денсаулық және қауіпсіздік	8
5.14.	Құжаттаманы нақты жүргізу және сақтау	8
5.15.	Ақпараттың құпиялылығы	8
5.16.	Зияткерлік меншікті басқару	9
5.17.	Кемсітушіліктің болмауы	9
5.18.	Жыныстық қудалауды болдырмау	10
5.19.	Гендерлік әділеттілік және теңдік	10
5.20.	Сыйламаушылық әрекеттерге жол бермеу	10
5.21.	Телефон арқылы сөйлесу	11
5.22.	Электрондық поштаны пайдалану	11
5.23.	Әлеуметтік желілер	11
6.	Кәсібилік	12
6.1.	Кәсіби мінез-құлық стандарттары	12
6.2.	Кәсіби сапалылық	12
6.3.	Кәсіптік оқыту	12
6.4.	Кәсіби имидж - сыртқы түр-сипат	12
6.5.	Кәсіби имидж - іскерлік мінез-құлық	13
6.6.	Кәсіби қарым-қатынастар	13
7.	Әркімнің қызметі үшін жауапкершілікті бөлісу	13
7.1.	Мінез-құлық стандарттары	13
7.2.	Сапалы білім беру қызметтерін көрсету жауапкершілігін бөлісу	13
8.	Этикалық қайшылықтарды шешу	13
9.	Басқа тұлғаларға ұсынымдар	14
10.	Академияның мүлкі	14
11.	Кодексті бұзғаны үшін жауапкершілік	15
12.	Қорытынды ережелер	15

	ҚАЗАҚ СПОРТ ЖӘНЕ ТУРИЗМ АКАДЕМИЯСЫ КАЗАХСКАЯ АКАДЕМИЯ СПОРТА И ТУРИЗМА KAZAKH ACADEMY OF SPORT AND TOURISM	Е ҚазСТА 3/30-23	
		Күні	
		Басылым 01	
	Профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлерінің корпоративтік этика кодексі	Беті	барлығы
		3	15

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. «Қазақ спорт және туризм академиясы» КеАҚ профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлерінің корпоративтік этика кодексі (бұдан әрі - кодекс) – «Қазақ спорт және туризм академиясы» КеАҚ (бұдан әрі - Академия) оқу, ғылыми және әкімшілік басқару процестері субъектілерінің мінез-құлқы мен өзара қарым-қатынасының этикалық негіздерін, сондай-ақ Академияның және оның профессорлық-оқытушылық құрамы мен қызметкерлерінің (әкімшілік-басқару персоналының) (бұдан әрі - қызметкерлер) күнделікті қызметіне ықпал ететін этикалық нормаларды реттеуге арналған.

1.2. Кодекстің негізгі мақсаты - қызметкерлердің қабылданған стандарттар мен этиканы сақтауы, қоғамның сенімін нығайтуға және Академияның стратегиялық даму мақсаттарына қол жеткізу, корпоративтік мәдениет пен имиджді нығайтуға бағытталған.

1.3. Академия қызметінің мақсаты ұлттық және жалпыадамзаттық құндылықтар, білім, ғылым және практика жетістіктері негізінде тұлғаны қалыптастыруға, дамытуға және кәсіби қалыптастыруға бағытталған сапалы білім алу үшін қажетті жағдайлар жасау болып табылады.

1.4. Қызметкерлердің білім беру қызметіндегі маңызды функцияларының бірі заманауи, өзекті, жан-жақты ашық ақпарат беру болып табылады. Кез-келген ақпарат сенімді, толық және объективті болуы керек.

1.5. Кодекстің қолданылу саласы:

- осы Кодексте қабылданған этикалық нормаларды сақтау белгілі бір тәуекелдерді болдырмауға көмектеседі, ғылыми-зерттеу қызметін дамытуға және білім беру саласы қызметкерлерінің имиджін арттыруға ықпал етеді;

- Кодекс ережелері лауазымы мен жұмыс өтіліне қарамастан барлық оқытушылар, қызметкерлер үшін бірдей;

- барлық қызметкерлер мен білім алушылар нәсіліне, түсіне, тіліне, жынысына, саяси және діни сенімдеріне, ұлттық және мәдени тиесілілігіне қарамастан адал және әділ қарым-қатынас жасауға құқылы;

- кез келген түрдегі кемсітушілік пен қудалау осы Кодекске қайшы келеді және қолайсыз болып табылады;

- Кодекстің кез келген талаптары бұзылған жағдайда қызметкерге Қазақстан Республикасының заңнамасына және қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес тәртіптік жаза шаралары және өзге де жауапкершілік шаралары қолданылатын болады;

- кодекстің барлық ережелерін барлық штаттық қызметкерлер, белгілі бір жұмыстарды орындауға арналған шарт бойынша жұмыс істейтін қызметкерлер, сондай-ақ ынтымақтастық туралы халықаралық келісімдер шеңберінде жобаларға тартылған қызметкерлер, шетелдік әріптестер сақтау үшін міндетті болып табылады;

- Академияға жұмысқа қабылдау кезінде, сондай-ақ еңбек шартына әрбір қол қою кезінде қызметкер еңбек шартына ажырамас қосымша болып табылатын осы Кодексті сақтау туралы міндеттемемен танысып, оған қол қоюы тиіс;

- әрбір қызметкердің басты міндеті-жоғары кәсіби қызмет көрсету және сапалы білім беру;

- кодексті бұзу кафедра, факультет кеңесі, Тәртіптік кеңес отырысында оқытушының немесе қызметкердің мінез-құлқын талқылауға себеп болып табылады және еңбек шартын бұзуға негіз бола алады;

- осы Кодекс Академияның ішкі нормативтік құжаты болып табылады, Бірінші басшының рұқсатымен Академияның сайтында жарияланады.

2. НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

Бұл кодекс келесі нормативтік құжаттардың талаптарын ескере отырып әзірленген:

	ҚАЗАҚ СПОРТ ЖӘНЕ ТУРИЗМ АКАДЕМИЯСЫ КАЗАХСКАЯ АКАДЕМИЯ СПОРТА И ТУРИЗМА KAZAKH ACADEMY OF SPORT AND TOURISM	Е ҚазСТА 3/30-23	
		Күні	
		Басылым 01	
	Профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлерінің корпоративтік этика кодексі	Беті	барлығы
		4	15

ҚР Кодексі № 414-V ҚРЗ, 23.11.2015 ж.	Еңбек кодексі
ҚР Кодексі (жалпы бөлім) № 269- ХІІІ, 27.12.1994 ж.	Азаматтық кодекс
ҚР №319-ІІІ Заңы 27.07. 2007 ж.	ҚР мемлекеттік қызметі туралы
ҚР Заңы №171-VІ ҚРЗ 04.07.2018 ж.	Білім туралы
ҚР Заңы № 228-V ҚРЗ 03.07.2014 ж.	Дене шынықтыру және спорт туралы
ҚР Заңы № 415 13.05. 2003 ж.	Акционерлік қоғамдар туралы
ҚР Президенттің Жарлығы №153, 29.12.2015 ж., жаңа редакцияда – № 814, 22.02.2022ж.	ҚР мемлекеттік қызметшілерінің этикалық кодексі
ҚР Үкіметінің қаулысы №726, 12.10. 2021 ж.	Жоғары оқу орындарының академиялық және басқарушылық дербестігін кеңейту мәселелері бойынша
ҚР БЖҒМ № 190 бұйрығы 11.05.2020 ж.	Педагогикалық этиканың кейбір мәселелері туралы
ҚР БЖҒМ №391 бұйрығы 17.06. 2015 ж.	«Білімді ұлт» сапалы білім» ұлттық жобасын бекіту туралы»
ҚР БЖҒМ №595 бұйрығы, 30.10.2018 ж.	Білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарын және оларға сәйкестікті растайтын құжаттар тізбесін бекіту туралы
Болоньяда 29 елдің министрлері қол қойған декларация, 19.06.1999 ж.	Болон декларациясы

3. ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР

3.1. Осы Кодексте оның негізінде әзірленген нормативтік құжаттардан алынған терминдер мен анықтамалар пайдаланылады.

3.2. Төменде осы процедурада ең көп қолданылатын немесе маңызды терминдер берілген.

Кодекс	жұмыс процесінде іскерлік этика қағидаттарын қолдану кезінде қызметкерлер басшылыққа алатын корпоративтік ережелер, қағидаттар, сенімдер жиынтығы.
Әдеп	мінез-құлық нормаларының жиынтығы.
Қызметкерлер	профессорлық-оқытушылық құрам және әкімшілік-басқарушылық персоналы.
Білім алушы	оқытудың барлық түрлері мен нысандарының студенттері.
Мүдделер	қызметкердің жеке мүддесі немесе қызығушылығы оның лауазымдық міндеттерін объективті атқаруына әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін және мұндай қызметкердің жеке мүдделері мен азаматтардың, ұйымдардың, қоғамның немесе мемлекеттің заңды мүдделері арасында осы заңды мүдделерге зиян келтіруге әкелетін қайшылық туындайтын немесе туындауы мүмкін жағдай.
қақтығысы	
Іскерлік этика	іскерлік шешімдер қабылдауды қамтамасыз ететін және Академияның

	ҚАЗАҚ СПОРТ ЖӘНЕ ТУРИЗМ АКАДЕМИЯСЫ КАЗАХСКАЯ АКАДЕМИЯ СПОРТА И ТУРИЗМА KAZAKH ACADEMY OF SPORT AND TOURISM	Е ҚазСТА 3/30-23	
		Күні	
		Басылым 01	
	Профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлерінің корпоративтік этика кодексі	Беті	барлығы
		5	15

Корпоративтік
тәртіп
Корпоративтік
мәдениет

Алаяқтық

Басшылар

Корпоративтік
қатынастардың
қатысушылары

Іскерлік
құжаттама
Құпия түрдегі
іскерлік ақпарат
Жыныстық
қудалау

Гендерлік
әділеттілік
Әлеуметтік
желілер
Кәсіпқойлық

Дресс-код
(ағылш.: dress-code)

іскерлік мінез-құлық қалыптастыратын этикалық нормалар мен қағидалар.

Академияның қызметіне байланысты әр түрлі әрекеттерді қамтитын ішкі және сыртқы мінез-құлық немесе тәртіп.

еңбек қызметі процесінде қызметкерлер құратын материалдық және рухани құндылықтардың жиынтығы, нарықтағы ішкі және сыртқы мінез-құлықты көрсететін ұйымның «мәдениеті».

басқа біреудің мүлкін ұрлау немесе алдау немесе сенімге қиянат жасау арқылы басқа біреудің мүлкін құқықтық иелену.

проректорлар, ҒЗИ директорлары, декандар, кафедра меңгерушілері, бөлімдер мен бөлімшелердің бастықтары, басшылар.

Академияның қызметіне байланысты белгілі бір мүдделері бар жеке тұлғалар немесе ұйымдар (акционерлер, қызметкерлер, жұртшылық).

Академияның қызметіне байланысты кез келген құжат түрінде ресімделген ақпарат.

бұл академия немесе үшінші тұлға туралы көпшілікке қолжетімді емес ақпарат, оны рұқсатсыз жариялау Академияға зиян тигізуі мүмкін.

кез келген адамның қалауынсыз, келісімінсіз және өзара келісілмеген қарым-қатынас жасауға әкелетін, жыныстық қатынас талап етілетін зорлық түрі.

әйелдер мен еркектерге олардың қажеттіліктеріне сәйкес әділ қарым-қатынас жасау.

пайдаланушылар арасында байланысуға, ақпарат алмасуға және байланыс орнатуға арналған онлайн платформалар мен веб-қызметтер. өз міндеттерін орындауда дағдылардың, білімнің және тиімділіктің жоғары деңгейін білдіретін жеке тұлғаның сипаттамасы.

киімнің белгіленген түрі, формасы

4. БЕЛГІЛЕР МЕН ҚЫСҚАРТУЛАР

Кодекс

«Қазақ спорт және туризм академиясы» КеАҚ профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлерінің корпоративтік этика кодексі

Академия

«Қазақ спорт және туризм академиясы» КеАҚ

Қызметкерлер

Профессор-оқытушылар құрамы және әкімшілік-басқару персоналының қызметкерлері, сондай-ақ еңбек шарты бойынша жұмысты тікелей орындайтын қызметкерлер

5. ҚЫЗМЕТТІК ЭТИКА СТАНДАРТТАРЫ

5.1. Қызметтік этика стандарттары өзінің кәсіби қызметі саласында келесі адамгершілік принциптерін ұстануды білдіреді:

- адалдық, принциптілік, әділдік;
- білім алушылармен және жұмыс жөніндегі әріптестермен қарым-қатынастағы ізгі ниет, сыпайылық және әдептілік;
- өзіне, өзінің іс-әрекетіне, сөзіне және мінез-құлқына қатысты талапшылдық пен сыншылдық;
- білім алушы жастарды ғылым, білім беру және тәрбиелеу игілігі үшін қызметтік міндеттерін орындаудағы адалдық.

	ҚАЗАҚ СПОРТ ЖӘНЕ ТУРИЗМ АКАДЕМИЯСЫ КАЗАХСКАЯ АКАДЕМИЯ СПОРТА И ТУРИЗМА KAZAKH ACADEMY OF SPORT AND TOURISM	Е ҚазСТА 3/30-23	
		Күні	
		Басылым 01	
	Профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлерінің корпоративтік этика кодексі	Беті	барлығы
		6	15

5.2. Корпоративтік тәртіп

5.2.1. Өзара сыйластық атмосферасымен және өз жұмысына жоғары кәсіби көзқараспен сипатталатын өзара әрекеттесудің ерекше ортасын құру үшін тапсырмаларды дәл, уақытылы және сапалы орындау қажет.

5.2.2. Қызметкерлер атқаратын лауазымына қарамастан, өз ісіне және жеке мінез-құлқына деген көзқарасымен ұжымда тұрақты және жағымды моральдық-психологиялық жағдай жасауға ықпал етуі керек.

5.2.3. Кандидаттың жеке, кәсіби қасиеттерінен басқа ешқандай белгілер бойынша кадрларды іріктеу кезінде артықшылық бермеу.

5.2.4. Әріптестер тарапынан қызметтік әдеп нормаларын бұзу фактілеріне жол бермеу және жолын кесу.

5.2.5. Егер бұл этиканың жалпы нормаларына қайшы келмесе, қызметтік, ғылыми-білім беру және қоғамдық қызмет мәселелері бойынша, сондай-ақ жеке сипаттағы мәселелер бойынша басшылыққа жүгіну.

5.2.6. Өзінің ар-намысы мен беделін құрмет тұта отырып, академиялық әділетсіздікке, плагиатқа, лауазымдық теріс қылықтарға, құқық бұзушылықтарға, заңсыз немесе орынсыз марапаттарға жол бермеу.

5.3. Ұжымда қолайлы жұмыс ортасын құру

5.3.1. Құрылымдық бөлімшенің басшысы қарамағындағылардың атқаратын лауазымдарына сәйкес міндеттері мен қызметтік өкілеттіктерінің көлемін дәл айқындауға, қарамағындағыларға көпе-көрінеу орындалмайтын өкімдер бермеуге, олардан қызметтік міндеттерінен тыс тапсырмаларды орындауды талап етпеуге тиіс.

5.3.2. Қызметкерлерге немесе клиенттерге қатысты негізсіз айыптауларға, дөрекілік фактілеріне, адамның қадір-қасиетін қорлауға, әдепсіздікке жол берілмейді.

5.3.3. Әрбір қызметкер мемлекеттік және басқа тілдерге, қызметкерлердің салт-дәстүрлеріне, діни нанымдарына және Қазақстан халықтарының әдет-ғұрыптарына құрметпен қарауға, Академияның беделі мен имиджін және өз кәсібін құрметтеуге тиіс.

5.4. Қарым-қатынастың қызметтік этикасы

5.4.1. Қызметтік қатынастардың этикалық нормалары жалпыадамзаттық нормалар мен мінез-құлық ережелеріне негізделген.

5.4.2. Академия қызметкерлері мен басшылығының кәсіби немесе жеке қасиеттерін, сондай-ақ жала жабу мен қорлауды көпшілік алдында сынауға жол берілмейді. Қызметкерлердің жеке мүдделері серіктестермен, контрагенттермен және Академияның басқа қызметкерлерімен қарым-қатынасқа әсер етпеуі керек.

5.4.3. Қызметтік міндеттерін орындау кезінде, студенттермен жұмыс кезінде, сондай-ақ даулы жағдайларды шешу кезінде қарым-қатынас тек этикалық және кәсіби негізде құрылуы керек.

5.4.4. Кез келген жағдайда Академия қызметкерлері тікелей басшыға немесе комплаенс қызметіне жүгіне алады.

5.4.5. Ықтимал мүдделер қақтығысы академияның да, қызметкерлердің де, студенттердің де, үшінші тұлғалардың да мүдделерін қорғау мақсатында ашық түрде қаралуы керек.

5.5. Тұлғаралық қатынастар этикасы

5.5.1. Барлық қызметкерлер Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ұжымда кез келген жағдайда төмендегідей жайттардың орын алмауы үшін жауапты болады:

- адамның ар-намысы мен қадір-қасиетіне қол сұғу;
- жұмыс орнында қорқыту мен дұшпандық жағдайын жасау;
- қызметкердің мансаптық өсу перспективаларына теріс әсер ету;
- Академияның беделіне нұқсан келтіру.

	ҚАЗАҚ СПОРТ ЖӘНЕ ТУРИЗМ АКАДЕМИЯСЫ КАЗАХСКАЯ АКАДЕМИЯ СПОРТА И ТУРИЗМА KAZAKH ACADEMY OF SPORT AND TOURISM	Е ҚазСТА 3/30-23	
		Күні	
	Профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлерінің корпоративтік этика кодексі	Басылым 01	
		Беті	барлығы
		7	15

5.5.2. Академия басшылығы жұмыс орнындағы орынсыз мінез-құлықтың алдын алу үшін, сондай-ақ ұжым қызметкерлері арасындағы жанжалды жағдайларды шешу үшін барлық қажетті шараларды қабылдауға міндеттенеді.

5.6. Академия қызметкерлерінің қоғамдық, саяси қызметі

5.6.1. Қоғамдық, саяси қызметті қызметкерлер Академиядан тыс жерлерде жүзеге асырады және Академияның беделіне нұқсан келтірмеуі және олардың қызметтік міндеттерін атқаруына кедергі келтірмеуі тиіс.

5.6.2. Қызметкерлер саяси, қоғамдық жұмыстармен айналыса алады, қоғамдық қызметтерді атқара алады, бірақ Академия саяси, діни қозғалыстарға/партияларға қатысушы, қолдаушы немесе демеуші ретінде қарастырылмауы керек.

5.6.3. Педагогикалық қызметті жүзеге асыратын қызметкерлерге білім беру процесін саяси үгіт, діни насихат мақсатында немесе білім алушыларды Қазақстан Республикасының Конституциясына және Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келетін іс-әрекеттерге итермелеу үшін пайдалануға тыйым салынады.

5.7. Корпоративтік мерекелер

5.7.1. Корпоративтік мәдениетті қалыптастырудағы маңызды элементтердің бірі ұжымда мерекелік іс-шаралар өткізу болып табылады. Корпоративтік мерекелерге Академияның құрылған күні, жаңа жыл, сондай-ақ Академияның Бірінші басшысы бекіткен іс-шаралар кіруі мүмкін.

5.8. Мүдделер қақтығысы, қызметтік жағдайды теріс пайдалану

5.8.1. Қызметкерлер мүдделер қақтығысына әкеп соқтырған жағдайлардың туындауына жауап береді.

5.8.2. Қызметкерлер өздерінің қызметтік жағдайын жеке пайда табу, отбасы мүшелері мен жақын таныстарына көмек көрсету үшін пайдаланбауы керек. Мұндай мінез-құлыққа жол берілмейді, Академия қызметкерінің ар-намысы мен қадір-қасиетіне нұқсан келтіреді.

5.9. Академия қызметкерлерінің кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруы

5.9.1. Қызметкер Қазақстан Республикасының Еңбек кодексінде және ішкі еңбек тәртібі қағидаларында белгіленген қызметтік уақытты жеке мүддесі үшін (кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыру) пайдаланбауға тиіс. Қызметтік жағдай мен жұмыс уақыты тек өзінің лауазымдық міндеттерін адал және тиісті түрде орындау үшін қолданылады.

5.9.2. Педагогикалық қызметті, оның ішінде жеке кәсіпкер ретінде жүзеге асыратын қызметкерлерге, академияда, егер бұл қызметкердің мүдделерінің қайшылығына әкеп соқтырса, білім алушыларға ақылы білім беру қызметтерін көрсетуге тыйым салынады,.

5.10. Академия қызметкерлерінің туған күндері - сыйлықтар

5.10.1. Қызметкерлердің туған күндерін тойлау ұжым мүшелері үшін де дәстүрлі болып табылады.

5.10.2. Академия қызметкерлерін ресми құттықтау кезінде құттықтау хаттарын, гүл шоқтарын, ішкі сайтта немесе сыртқы ресурста, БАҚ-та құттықтаулар беруге, сондай-ақ Құрмет грамотасымен, Алғыс хатпен, ақшалай сыйлықпен немесе бағалы сыйлықпен марапаттауға болады.

5.10.3. Қызметкерлердің туған күндерін тойлау кезінде жеңіл швед үстелі (алкогольсіз сусындар, жемістер, тәттілер) жұмыстан тыс уақытта (түскі үзіліс) қолайлы.

5.10.4. Қызметкерлерге сыйлықтар ұжым мүшелерінің жеке тілектеріне байланысты ұсынылады.

5.10.5. Қызметкерлерге сыйлықты тікелей немесе жанама түрде талап етуге немесе егер ол бағыныштылардан, білім алушылардан болса немесе қызметкердің лауазымдық жағдайына байланысты ұсынылса, қабылдауға тыйым салынады.

5.11. Сыртқы көздерден алынған сыйлықтар

5.11.1. Қызметкерлердің қандай да бір шешім қабылдауды күтетін тұлғалардан, ұйымдардан және корпоративтік қатынастардың басқа да қатысушыларынан сыйлықтар,

	ҚАЗАҚ СПОРТ ЖӘНЕ ТУРИЗМ АКАДЕМИЯСЫ КАЗАХСКАЯ АКАДЕМИЯ СПОРТА И ТУРИЗМА KAZAKH ACADEMY OF SPORT AND TOURISM	Е ҚазСТА 3/30-23	
		Күні	
		Басылым 01	
	Профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлерінің корпоративтік этика кодексі	Беті	барлығы
		8	15

тәттілер, игіліктер, қызметтер, ойын-сауық немесе материалдық құндылығы бар кез келген басқа ұсыныстарды қабылдауға құқығы жоқ.

5.11.2. Сыртқы көздерден алынған сыйлықтарға жатпайды:

- іскерлік кездесу аясындағы бизнес-ланчтар;
- брендтік кәдесый өнімдері, ашық хаттар, автоқаламдар, дәптерлер, брелоктар, күнтізбелер және т. б.;
- әр түрлі қызметтер/өнімдер, Академияның барлық қызметкерлері алатын жеңілдіктер, олар жалпыға қолжетімді санатқа жатады.

5.12. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл

5.12.1. Академия сыбайлас жемқорлықтың, алаяқтықтың, қиянаттың, бопсалаудың, заңсыз немесе заңсыз сыйақының, формальдылықты жеңілдеткені үшін сыйақының және т. б. кез келген түріне төзбеушілік танытады.

5.12.2. Қызметкерлер өздерінің қызметтік жағдайын пайдаланбауы, өздері, жақындары үшін орынсыз және заңсыз байытпауы немесе әріптестерінде мұндай мінез-құлықты ынталандырмауы керек.

5.12.3. Көрсетілетін қызметтер үшін тікелей немесе жанама түрде талап етуге, алуға, сыйақы беруге тыйым салынады.

5.12.4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл және негізсіз пайда, артықшылықтар алу немесе сақтау мақсатында және т.б. басқа да құқыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі тікелей жауапкершілік басшыларға және комплаенс қызметіне жүктеледі.

5.13. Денсаулық және қауіпсіздік

5.13.1. Қызметкерлердің жұмыс орнындағы қауіптерден қорғауға, ұжым мүшелерінің (қызметкерлер мен қоғамдастықтың) басқалардың әрекеттерінен қорғалу құқығына ажырамас заңды құқығы бар.

5.13.2. Денсаулық жағдайы, мүгедектігі және т.б. негізінде біреудің жұмысынан бас тарту (яғни қызметкердің кәсіби жарамсыз екенін айту) этикалық тұрғыдан дұрыс емес.

5.14. Құжаттаманы нақты жүргізу және сақтау

5.14.1. Академияның Заңына, саясатына және ішкі бақылау процедураларына сәйкес нақты іскери құжаттаманы жүргізу әр қызметкердің міндеті болып табылады.

5.14.2. Есептік құжаттама Академиядағы істердің жай-күйін дәл көрсетуі тиіс. Қызметкерлер ішкі бақылау процедуралары мен есеп беру құжаттамасына қойылатын талаптарды орындауы керек.

5.14.3. Іскери құжаттамаға мыналар кіруі мүмкін:

- жұмыс нәтижелері және клиенттер үшін есеп беру материалдары;
- электрондық хат алмасу;
- тендерлік өтінімдер, іскерлік ұсыныстар және шарттар;
- жұмыс уақытын есепке алу және шот-фактуралар;
- шығындар туралы есептер;
- мемлекеттік реттеуші органдарға берілетін құжаттар;
- өнімділікті бағалау және т.б.

5.14.4. Қызметкерлер есеп беру құжаттамасының дұрыстығын қамтамасыз етуі керек:

- бақылау саясаты мен ішкі рәсімдерін сақтау;
- іскерлік құжаттамаға жалған немесе көпе-көрінеу жалған деректерді енгізбеу;
- жұртшылыққа ашылған қаржылық және басқа да ақпараттың сенімді және толық болуын қамтамасыз ету;
- заңсыз және алаяқтық әрекеттердің белгілеріне назар аудару және олар туралы хабарлау.

5.15. Ақпараттың құпиялылығы

5.15.1. Құпия іскери ақпаратқа мыналар жатады:

- бизнес бастамалары;
- бизнесті дамыту жоспарлары;
- басқару жүйесіндегі болжамды өзгерістер;

	ҚАЗАҚ СПОРТ ЖӘНЕ ТУРИЗМ АКАДЕМИЯСЫ КАЗАХСКАЯ АКАДЕМИЯ СПОРТА И ТУРИЗМА KAZAKH ACADEMY OF SPORT AND TOURISM	Е ҚазСТА 3/30-23	
		Күні	
		Басылым 01	
	Профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлерінің корпоративтік этика кодексі	Беті	барлығы
		9	15

- корпоративтік стратегиялар;
- ғылыми идеялар;
- жоспарланған жарнамалық акциялар;
- қызметтің қаржылық аспектілері;
- жалақы және әлеуметтік төлемдер мөлшері;
- қызметкерлердің жеке деректері мен ерекшеліктері.

5.15.2. Қызметкер жаңа ақпарат алған кезде оған құпия ретінде қарау керек пе, жоқ па, соны өз бетінше шешуі керек.

5.15.2.1. Егер ақпарат құпия деп саналса, оны нақты белгілеп, құпия іскерлік және бақыланатын ақпаратты тек негізделген мақсаттарда пайдалану қажет.

5.15.3. Қызметкерлер керек осындай ақпаратты таңбалауға, өңдеуге, таратуға және жоюға қатысты барлық корпоративтік саясаттарды, талаптарды орындаңыз.

5.15.4. Қызметкерлер Академияға берілген немесе Академиядан алынған кез келген құпия ақпараттың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге міндетті.

5.15.5. Қызметкер құпия ақпаратты тек тиісті рұқсаты, өкілеттігі және осы ақпаратқа ие болу қажеттілігі бар адамдарға ашып, тек талап етілетін деректерді ұсынуы керек.

5.15.6. Қызметкер құпия іскерлік ақпаратты алатын адамдар оны пайдалану мен ашуға қойылған шектеулерді түсінетініне көз жеткізуі керек.

5.15.7. Егер берілген ақпараттың кем дегенде бір бөлігі құпия болып табылса және бәсекелестер немесе басқа ұйымдар үшін қызығушылық тудырса, онда мұндай ақпарат Академияның меншігі болып табылады және де жария етілмеуі тиіс.

5.15.8. Өз функцияларын орындау барысында басқа қызметкерлер туралы Жеке ақпарат белгілі болған қызметкерлер жеке өміріне қол сұғылмаушылықты құрметтеуге және жеке деректермен жұмыс істеу кезінде сақтық пен қырағылық танытуға міндетті.

5.15.9. Құпия және бақыланатын ақпаратты қорғау жөніндегі қызметкердің жауапкершілігі Академиядан шығарылғаннан кейін тоқтатылмайды, ол осы деректерді қорғауға міндетті.

5.16. Зияткерлік меншікті басқару

5.16.1. Меншік құқығын, жиналған ақпараттық, статистикалық және т.б. деректерді, авторлық құқықты және қызметкерлердің ресми міндеттерін орындау кезінде немесе Академияның мүлкін пайдалану кезінде дайындалған немесе әзірленген кез келген жұмыстарға немесе өнертабыстарға патенттік құқықтарды қоса алғанда, барлық құқықтар Академияның меншігі болып табылады.

5.16.2. Академия мұндай жұмыстарды өз қалауы бойынша пайдалануға, соның ішінде жұмыстарды жариялауға немесе жарияламауға, оларға өзгерістер енгізуге және/немесе жұмыстарды бастапқыда жоспарланғаннан басқа тәсілмен пайдалануға құқылы.

5.16.3. Қызметкерлер сыртқы жариялау үшін дайындаған кез келген материалдар бекітілген рәсімдерге, авторлық және патенттік құқықтарға сәйкес келуі керек.

5.16.4. Сыртқы жарияланымға дайындалған материал келесідей шарттармен анықталады:

- қызметтік міндеттерін қалыпты орындау барысында дайындалған, қызметкерге жатқызылған және сыртқы дереккөздерде жарияланған;
- қызметкер қызметтік міндеттерін орындау шеңберінен тыс дайындаған, бірақ Академиядағы жұмысымен байланысты және сыртқы дереккөздерде жарияланған;
- Қызметкер Академия қызметкері ретінде дайындаған.

5.17. Кемсітушіліктің болмауы

5.17.1. Академия жасына, нәсіліне, жынысына, этникалық тегіне, ұлтына, дініне, денсаулығына, мүгедектігіне, отбасылық жағдайына, жыныстық қалауына, саяси немесе философиялық көзқарастарына, кәсіподақ мүшелігіне және қолданыстағы заңнамада көрсетілген кез-келген басқа белгілерге байланысты кез-келген кемсітушілікке тыйым салады.

	ҚАЗАҚ СПОРТ ЖӘНЕ ТУРИЗМ АКАДЕМИЯСЫ КАЗАХСКАЯ АКАДЕМИЯ СПОРТА И ТУРИЗМА KAZAKH ACADEMY OF SPORT AND TOURISM	Е ҚазСТА 3/30-23	
		Күні	
		Басылым 01	
	Профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлерінің корпоративтік этика кодексі	Беті	барлығы
		10	15

5.17.2. Академия барлық білікті қызметкерлер мен жұмыс іздеушілерге олардың әрқайсысына үлес қосу және табысқа жету мүмкіндігін қамтамасыз ету мақсатында тең жұмысқа орналасу мүмкіндіктерін ұсынады.

5.17.3. Әр түрлі ортадан шыққан адамдарды жұмысқа қабылдау, оқыту, мансаптық өсу және жеке даму Академияның маңызды активі болып табылады.

5.17.4. Қызметкерлерді жұмысқа орналастыру туралы барлық шешімдер, соның ішінде жұмысқа қабылдау, тиімділікті бағалау, жоғарылату, оқыту, өтемақы және даму тек объективті факторлар, соның ішінде еңбегі, біліктілігі, жұмыс нәтижелері және басқа да іскерлік ойлар негізінде қабылданады.

5.17.5. Академия қудалаудың кез-келген түріне төзімдік танытпайды. Барлық қызметкерлер әріптестерімен кәсіби және жеке қарым-қатынаста сақтық танытуға міндетті.

5.17.6. Егер сіз қандай да бір қудалау немесе кемсітушіліктің куәгері немесе құрбаны болсаңыз, бұл туралы тікелей басшыңызға немесе сәйкестік қызметіне хабарлауға болады.

5.18. Жыныстық қудалауды болдырмау

5.18.1. Академия жыныстық қудалауға төзбейді. Жыныстық қудалау – ізге түсудің ерекше ауыр түрі.

5.18.2. Көбінесе жыныстық қудалау жұмыс орнында орын алады, олар жасырын немесе айқын жұмыс шарты немесе қорлауды қабылдауға немесе одан бас тартуға байланысты тиісті шешім болуы мүмкін.

5.18.3. Сексуалдық астары бар кеңестер жұмыс ортасын қорқынышты, дұшпандық немесе қорлайтын етіп көрсетуі мүмкін.

5.18.4. Жыныстық қудалау біртүзбекті жағдайлар немесе оқшауланған оқиға болуы мүмкін, егер соңғысы сөзсіз қорлайтын жыныстық сипатта болса.

5.18.5. Жыныстық қудалау әр түрлі немесе бір жыныстағы адамдар арасында болуы мүмкін және жұмыс уақыты мен жұмыс орнынан тыс болуы мүмкін.

5.18.6. Жыныстық қудалауға байланысты іс-әрекеттер жасайтыны анықталған адамдарға, жалдау шарттарына сәйкес жұмыстан шығаруды қоса алғанда, тәртіптік шаралар қабылданады. Расталған аса ауыр жағдайларда мұндай адамдар Академияның толық қолдауымен және құзыретті органдарға тергеудің барлық материалдарын ұсына отырып, қылмыстық қудалауға ұшырауы мүмкін.

5.19. Гендерлік әділеттілік және теңдік

5.19.1. Академия гендерлік әділеттілік пен теңдікті қолдайды. Бұл тәсіл әйелдер мен ер адамдарды кәсіби қызметтегі құқықтарына, артықшылықтарына, міндеттері мен мүмкіндіктеріне қатысты тең қатысуын қамтамасыз ету үшін қажет деп саналатын тең немесе әртүрлі қарым-қатынасты білдіреді.

5.19.2. Гендерлік теңдік ерлер мен әйелдердің мінез-құлқының, тілектері мен қажеттіліктерінің әр түрлі формаларын Академия ескереді, бағалайды және бірдей қолдайды, сонымен қатар әйелдер мен еркектерге олардың құқықтары, міндеттері мен мүмкіндіктеріне қатысты тең негізде қарайды дегенді білдіреді.

5.20. Сыйламаушылық әрекеттерге жол бермеу

5.20.1. Басқалармен қарым – қатынас кезінде сыпайылық пен қадір-қасиеттің минималды деңгейі болмаған кезде көрінетін құрметтемеушілік немесе басқа адамдарды қорлайтын, мүсіркейтін, қаралайтын немесе жамандайтын орынсыз мінез-құлық, түсініктемелер немесе басқа белгілер Академияның этикалық қағидаларын бұзу болып табылады.

5.20.2. Сыйламаушылық адамдардың әртүрлілігі мен олардың құндылығына қатысты жалпы мәлімдемелер немесе көзқарастар түрінде де көрінуі мүмкін. Мұндай құрметсіздік сонымен қатар адамдардың жұмысын және Академияны ұйым ретінде және оның мақсаттарын құрметтемеуге әкелуі мүмкін.

	ҚАЗАҚ СПОРТ ЖӘНЕ ТУРИЗМ АКАДЕМИЯСЫ КАЗАХСКАЯ АКАДЕМИЯ СПОРТА И ТУРИЗМА KAZAKH ACADEMY OF SPORT AND TOURISM	Е ҚазСТА 3/30-23	
		Күні	
		Басылым 01	
	Профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлерінің корпоративтік этика кодексі	Беті	барлығы
		11	15

5.20.3. Сыйламаушылық әр түрлі формада болуы мүмкін, бұл сайып келгенде, құрметтемейтін адамның қасиеттерін көрсетеді және оның сыпайылық, әдептілік және ізгілік ұғымының жоқтығын көрсетеді.

5.21. Телефон байланысы

5.21.1. Қызметкерлердің әріптестерімен, клиенттерімен, серіктестерімен және басқа да мүдделі тұлғалармен телефон арқылы сөйлесу қабілеті жалпы Академия туралы жағымды әсер қалдырады.

5.21.2. Телефон арқылы сөйлесу барысында қызметкерлерге іскерлік этикеттің келесі нормалары мен ережелерін басшылыққа алу ұсынылады:

- телефон қоңырауына мүмкіндігінше тез жауап беріңіз;
- әңгіме жүргізу мүмкін болмаған жағдайда, қоңырауға жауап беру және қоңырау шалушыдан қайта қоңырау шалу мүмкіндігі туралы нақтылау;
- іскери серіктестермен немесе әріптестермен қарым-қатынас жасай отырып, олардың атын, лауазымын және бөлімшесін атаңыз;
- телефонмен сөйлесудің басында сіз ыңғайлы уақытта қоңырау шалып жатқаныңызды сұраңыз;
- әңгімелесушіні әрдайым мұқият тыңдаңыз;
- телефонмен сөйлесуді әдетте қоңырау шалушы аяқтауы керек;
- жеке мәселелер бойынша жұмысқа ешкімге қоңырау шалмаңыз. Төтенше жағдайда өте қысқа болу ұсынылады;
- жауап беру машинасында хабарлама қалдырып, қоңырау күнін, уақытын, атыңызды, Академия атауын атаңыз, содан кейін қоңыраудың мақсатын қысқаша көрсетіңіз;
- ақпараттың едәуір көлемін бере отырып, электрондық поштаны пайдалану тиімді;
- сұраған адам орнында болмаған жағдайда, қайтара қоңырау шалуды өтініңіз немесе атын және телефон нөмірін қалдыруды сұраңыз;
- егер сіздің жұмыс орныңызда жоқ әріптесіңізге қоңырау шалынса, оны табуға немесе оған хабарлама қабылдауға көмектесіңіз;
- егер сөйлесу барысында байланыс үзілсе, қоңырау шалушыға қайта қоңырау шалу керек;
- егер қоңырау шалушы дұрыс емес нөмірді терсе, шатасып кеткенін айтып, қайта қоңырау шалуды сыпайы түрде сұрау.

5.22. Электрондық поштаны пайдалану

5.22.1. Электрондық поштаның мақсаты-бизнеске қатысты ақпарат пен коммуникацияларды беруді жеңілдету. Тиісінше, электрондық пошта жеке, жеке мәселелер бойынша сөйлесу үшін емес, Академияның қызметіне қатысты мәселелер бойынша ғана пайдаланылуы керек.

5.22.2. Электрондық хабарламаларды жасау кезінде:

- хаттың мәртебесін (ақпарат, өтініш, өкім және т. б. үшін), басымдығын, орындалу мерзімін көрсету;
- көрсетілген мерзімдерде жауаптардың уақтылығын ескеру (егер олар ескертілсе). Электрондық сәлемдемеде көрсетілген тапсырманы немесе өтінішті орындау мүмкін болмаған жағдайда, орындамау себептерін көрсете отырып және орындау мерзімдерін нақтылай отырып, қысқаша жауап беріңіз;
- бастапқы хатта көрсетілген барлық адресаттарға жіберуді ұмытпаңыз, алдыңғы хат-хабарларды сақтай отырып жасаған дұрыс болады.

5.23. Әлеуметтік желілер

5.23.1. Әлеуметтік медиа ақпарат алмасудың және салалық желілерге қатысудың маңызды құралы болып табылады.

5.23.2. Қызметкерлер Академия туралы ақпаратты ішкі немесе сыртқы әлеуметтік желілер арқылы бөлісу кезінде абай болу керек.

	ҚАЗАҚ СПОРТ ЖӘНЕ ТУРИЗМ АКАДЕМИЯСЫ КАЗАХСКАЯ АКАДЕМИЯ СПОРТА И ТУРИЗМА KAZAKH ACADEMY OF SPORT AND TOURISM	Е ҚазСТА 3/30-23	
		Күні	
	Профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлерінің корпоративтік этика кодексі	Басылым 01	
		Беті	барлығы
		12	15

5.23.3. Құпия және Академияның меншігі болып саналатын немесе адамдарды немесе академияны қорлайтын, ренжітетін немесе қорлайтын деп саналатын ақпаратты беруден аулақ болу керек.

5.23.4. Сонымен қатар, жеке адамдардың немесе адамдар тобының фотосуреттерін жариялау кезінде деректердің құпиялылығы туралы ережелер әрқашан сақталуы керек.

6. КӘСІПҚОЙЛЫҚ

6.1. Кәсіби мінез-құлық стандарттары

6.1.1. Оқытудың жаңа заманауи түрлерін пайдалана отырып, сабақтарды ұйымдастыру және өткізу.

6.1.2. Академия қызметі шеңберінде көрсетілетін қызметтерді дамыту мен өз дамуына жоғары уәждеме.

6.1.3. Ішкі және сыртқы клиенттерге жоғары сапалы деңгейде қызмет көрсету.

6.1.4. Өзінің кәсіби деңгейі мен біліктілігін үнемі арттыру, Дағдылар мен тәжірибелерді жетілдіру.

6.1.5. Академияның дәстүрлерін сақтау және келесі ұрпаққа беру.

6.2. Кәсіби қасиеттер

6.2.1. Әрбір қызметкер өзінің кәсіби қызметінің саласын білуі, өзінің лауазымдық нұсқаулықтарына сәйкес жоғары тұрған басшылықтың тапсырмаларын жедел және сапалы орындауы тиіс.

6.3. Кәсіптік оқыту

6.3.1. Жеке және кәсіби даму. Қызметкерлер үшін үздіксіз оқыту және дамыту ортасын құру Академияның стратегиялық мақсаттарына жетудің негізгі факторы болып табылады.

6.3.2. Академия қызметкердің жеке ұмтылыстарының Академияның мүдделерімен және қолда бар Кадрлық мүмкіндіктерімен сәйкес келуіне негізделген қызметкерлердің мансаптық және шығармашылық өсуін қолдайды. Персоналды бағалау және басқару жүйесі. Жалпы корпоративтік мәдениетті қолдайды және мүмкіндіктердің теңдігіне кепілдік береді.

6.3.3. Қызметкерлер өздерінің кәсіби біліктілігін үнемі арттыруға және лауазымдық міндеттерін орындау кезінде пайдалы болуы мүмкін білімдерін, дағдыларын мен дағдыларын жетілдіруге ұмтылуы керек.

6.4. Кәсіби имидж - сыртқы түрі

6.4.1. Қызметкердің сыртқы келбеті - қызметтік этикеттің негізі Академияның корпоративтік мәдениетінің құрамдас бөлігі болып табылады.

6.4.2. Жұмыс орнындағы киім коды бірден бірнеше функцияларды орындайды: жұмыс атмосферасын құруға көмектеседі, мүмкін этникалық және діни айырмашылықтарды тегістейді, Академияның имиджін құруға және сақтауға ықпал етеді.

6.4.3. Іскерлік атмосфера кеңсе дресс-кодын, атап айтқанда іскерлік костюмді баса көрсетеді және толықтырады:

- ерлерге арналған ақылды талғампаз іскерлік костюм;
- әйелдерге арналған классикалық костюмдер мен көйлектер.

6.4.4. Кейбір жағдайларда бейресми стильге рұқсат етіледі. Іскерлік кездесулерде, келіссөздерде қатаң костюм немесе көйлек.

6.4.5. Құрылымдық бөлімшелердің басшылары, сондай-ақ еңбек функциялары олардың өндірісте орналасуын немесе Академия істері бойынша жиі шығуын көздейтін инженерлік-техникалық қызметкерлер күнделікті немесе арнайы киім киюі мүмкін.

6.4.6. Спорт залдарында, стадиондарда және т.б. сабақтар немесе қандай да бір іс-шаралар өткізу кезінде. Спорттық киім киюге рұқсат етіледі.

6.4.7. Іскерлік стиль халықаралық стандартқа негізделген, онда ұстамдылық, киімнің сапасы, жарқын, назар аударатын аксессуарлардың болмауы бағаланады. Қызметкерлер киімдегі консерватизмді ұстанып, классикалық стильдер мен тыныш түстерді ұстануы керек.

	ҚАЗАҚ СПОРТ ЖӘНЕ ТУРИЗМ АКАДЕМИЯСЫ КАЗАХСКАЯ АКАДЕМИЯ СПОРТА И ТУРИЗМА KAZAKH ACADEMY OF SPORT AND TOURISM		Е ҚазСТА 3/30-23	
			Күні	
			Басылым 01	
	Профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлерінің корпоративтік этика кодексі		Беті	барлығы
			13	15

6.5. Кәсіби имидж - іскерлік мінез-құлық

6.5.1. Академияның клиенттерімен қарым-қатынас өзара серіктестік пен сенімге негізделген. Қызметкердің мінез-құлқы негізгі қызмет саласы білім беру қызметтерін ұсыну болып табылатын маңызды ұйым ретінде академияның имиджіне сәйкес келуі керек.

6.5.2. Кез келген жағдайда мінез-құлқыңызды басқаруды үйреніңіз. Мейірімді, сыпайы болыңыз. Адамдарға күліңіз. Өзіңіздің және айналаңыздағы адамдардың жақсы көңіл-күйін сақтауға тырысыңыз.

6.6. Кәсіби қарым-қатынастар

6.6.1. Қызметкерлер арасындағы кәсіби қарым-қатынас өзара құрмет пен командалық рухқа негізделген-қызметкерлер басқа бөлімшелерде орындалатын жұмыс ортақ іске бағынатынын және кәсіби бағалауға лайық екенін түсінуі керек.

6.6.2. Алға қойылған стратегиялық мақсаттарға қол жеткізу үшін өзінің лауазымдық міндеттерін адал орындау, Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің талаптарын, ішкі еңбек тәртібінің, еңбек тәртібінің ережелерін сақтау, өндірістік міндеттерді сапалы және мерзімінде орындау, өзінің кәсіби деңгейін арттыру бойынша жұмыс істеу қажет.

6.6.3. Қызметкерлер тек өзінің кәсіби құзыреті шегінде, лауазымдық нұсқаулыққа және жоғары тұрған басшының өкілеттіктеріне сәйкес шешім қабылдауы керек.

6.6.4. Егер мәселені шешу оның лауазымдық өкілеттіктері мен кәсіби құзыреттерінен асып кетсе, қызметкер тікелей басшыға жүгінуі керек.

6.6.5. Менеджерлердің маңызды міндеттері - жұмысты ойластырылған бөлу және тарату, кәсіби жауапкершілік саласын анықтау және корпоративтік міндеттер шеңберінде жақсы нәтижелерге қол жеткізу үшін қызметкерлердің іс-әрекеттерін үйлестіру.

7. ӘРҚАЙСЫСЫНЫҢ ҚЫЗМЕТІ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІКТІ БӨЛУ

7.1. Мінез-құлық стандарттары

7.1.1. Жауапкершілік-бұл қызметкердің өз әрекеттерінің салдарын көтеруге, шешім қабылдауға және берілген міндеттерді орындауға жауапкершілігі мен қабілеті.

7.1.2. Қызметкерлер Академияның жетістіктері, оның жетістіктері ретінде бірдей бөліседі, сонымен қатар олардың әрекеттері немесе әрекетсіздігі үшін жеке жауап береді.

7.1.3. Әрбір шешім өлшенген талдау нәтижесінде қабылданады және Академияның стратегиялық мақсаттарына қол жеткізуге ықпал етеді.

7.1.4. Академияның барлық қызметкерлері атқаратын лауазымына қарамастан, осы Кодекстің қағидаттары мен талаптарының сақталуына дербес жауапты болады.

7.2. Сапалы білім беру қызметтерін көрсету жауапкершілігін бөлісу

7.2.1. Әрбір қызметкер өзінің лауазымдық жағдайына және атқаратын лауазымына қарамастан сапалы білім беру қызметтерін ұсыну жауапкершілігін бөліседі және қабылданған кез келген шешім Академия миссиясының бөлінуіне негізделеді.

7.2.2. Қызметкерге жүктелген тәрбиелік, бақылау, атқарушылық және білім беру функцияларын кәсіби түрде орындау көрсетілетін қызметтердің сапасын арттыруға мүмкіндік береді.

8. ЭТИКАЛЫҚ ҚАЙШЫЛЫҚТАРДЫ ШЕШУ

8.1. Қызметкер этикалық дилеммалардың туындау мүмкіндігін түсініп, оларды шешу үшін өзінің жеке жауапкершілігін өз мойнына алуы керек.

8.2. Қызметкерлер өз әріптестерімен және басқа да маңызды тұлғалармен туындайтын этикалық мәселелер бойынша кеңес алады, сондай-ақ оларға осы Кодексте көрсетілген қағидаттар туралы хабарлайды.

	ҚАЗАҚ СПОРТ ЖӘНЕ ТУРИЗМ АКАДЕМИЯСЫ КАЗАХСКАЯ АКАДЕМИЯ СПОРТА И ТУРИЗМА KAZAKH ACADEMY OF SPORT AND TOURISM		Е ҚазСТА 3/30-23	
			Күні	
			Басылым 01	
	Профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлерінің корпоративтік этика кодексі		Беті	барлығы
			14	15

8.3. Егер қызметкердің жұмысына байланысты этикалық сипаттағы мәселелер туындаған жағдайда, ол бұл туралы өзінің тікелей басшысына немесе комплаенс қызметіне хабарлауы тиіс.

9. БАСҚА ТҰЛҒАЛАРҒА ҰСЫНЫМДАР

9.1. Қызметкерлер әлеуетті білім алушыларды Академияға оқуға жібере алады, бірақ ешбір жағдайда мұндай білім алушыларға басқалармен салыстырғанда артықшылық беруге құқылы емес.

9.2. Қызметкерлер Академияға жұмысқа орналасу кезінде бірақ жалпы негізде, егер кандидаттардың кез-келгені оның туысы немесе танысы болса, ерекше артықшылық бермей, басқа адамдарға ұсыныстар бере алады.

10. АКАДЕМИЯ МҮЛКІ

10.1. Этикалық нормалардың бірі - Академияның мүлкін сақтауды, сондай-ақ оған ұқыпты қарауды қамтамасыз ету.

10.2. Қызметкерлерге ғимараттарды, жабдықтарды, жиһаздарды қоса алғанда, Академияның мүлкіне вандализм, бүліну немесе өзге де залал келтіру актілеріне, сондай-ақ мүлікті арнайы рұқсатсыз шығаруға тыйым салынады.

10.3. Академияның мүлкіне мыналар жатады:

- Академияның жалға берілетін және меншік құқығына тиесілі барлық материалдық мүлкі;
- білім алушылар, клиенттер бойынша барлық есептік-есептік құжаттама және кез келген басқа құжаттама;
- қызметкерлердің жеке істері, кандидаттар бойынша мәліметтер базасы және басқа да кадрлық құжаттама;
- барлық зерттеулер, жарнамалық материалдар, клиенттер тізімі, тіркеу журналдары және Академия иелігіндегі кез келген басқа құжаттар;
- академияның меншігі болып табылатын бағдарламалық қамтамасыз етудің барлық түрлері;
- Академия қызметкерлері әзірлеген барлық ішкі рәсімдер, ережелер, шарттардың үлгілік нысандары және басқа да құжаттар.

10.4. Академияның мүлкі Академияның қызметіне байланысты емес немесе заңсыз мақсаттарда пайдаланылмауға тиіс. Қызметкерлер Академияның мүлкін жеке басының пайдасы үшін немесе жеке істері үшін пайдаланбауы керек, сондай-ақ Академия қызметкері болып табылмайтын немесе Академияның рұқсаты жоқ басқа адамдарға оларды пайдалануға рұқсат бермеуі керек. Академияның мүлкін иемдену немесе ұрлау тәртіптік жазаға, азаматтық немесе қылмыстық жауапкершілікке тартылуы мүмкін заңнаманы бұзу болып табылады.

10.5. Академияның байланыс құралдары - барлық есептеу жабдықтары, ақпараттық желілер, принтерлер, көшірмелер, электрондық пошта, дауыстық пошта, интернет, стационарлық телефондар, ұялы телефондар, смартфондар және Академия балансында тұрған басқа да байланыс құралдары-Академияның меншігі болып табылады және кәсіби мақсаттарда пайдаланылуы тиіс.

10.6. Академияның ақпараттық жүйелеріне қосылған жеке байланыс құрылғыларына қатысты Академия қызметкерлердің жеке құрылғыларында орналасқан кәсіби қызметке қатысты деректердің заңды иесі болып қала береді. Академиядан шыққан кезде барлық кәсіби ақпарат құрылғыдан алынып тасталуы керек.

10.7. Байланыс құралдарын пайдалану қызметкерлердің жеке және іскерлік өмірі бір-бірімен тығыз байланысты екенін және олардың арасындағы ақылға қонымды қатынас академияның да, оның қызметкерлерінің де мүдделеріне кіретінін мойындауға негізделген.

	ҚАЗАҚ СПОРТ ЖӘНЕ ТУРИЗМ АКАДЕМИЯСЫ КАЗАХСКАЯ АКАДЕМИЯ СПОРТА И ТУРИЗМА KAZAKH ACADEMY OF SPORT AND TOURISM	Е ҚазСТА 3/30-23	
		Күні	
		Басылым 01	
	Профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлерінің корпоративтік этика кодексі	Беті	барлығы
		15	15

Сондықтан байланыс құралдарын жеке мақсатта шектеулі пайдалануға рұқсат етіледі, бірақ мұндай пайдалану жағдайларға байланысты парасаттылық пен орындылық ұғымдарымен шектелуі керек және қызметкерге өзінің кәсіби міндеттерін орындауға кедергі келтірмеуі керек.

11. КОДЕКСТІ БҰЗҒАНЫ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІК

11.1. Қызметкер осы Кодексті білуге және сақтауға міндетті. Этикалық нормаларды білмеу немесе түсінбеу этикалық емес мінез-құлықты ақтау емес.

11.2. Қызметкердің Этикалық кодексті бұзу тәртіптік комиссияның отырысында қаралады.

11.3. Академия қызметкерінің мінез-құлқына сәйкес келмейтін осы Кодексті өрескел және бірнеше рет бұзған жағдайда, Президент жасалған еңбек шартын бұзуға құқылы.

12. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

12.1. Бұл Кодекс Академия қызметкерлері күнделікті өз өмірінде қолданатын нормалар мен ережелердің көрінісі болып табылады.

12.2. Корпоративтік этика кодексі Академия философиясының бейнесі болып табылады. Ол, атап айтқанда, Академия заңнамада белгіленгеннен тыс, қызметкерлер мен сыртқы әлем алдында ерікті уәделердің ережесін бекітеді.

12.3. Кодекс іскерлік мәдениеттің ең жоғары деңгейін жариялайды, жоғары идеологиялық қағидаттар мен нормалардың сақталуын білдіреді, Академияның өз клиенттеріне, білім алушылары мен қызметкерлеріне қатысты нақты ұстанымына ықпал етеді.

12.4. Кодекстер Академия ішіндегі қатынастарды реттейді және кәсіби этикалық мәселелер айқын көрінетін «оқытушылық мамандықтар» үшін тиімді.

12.5. Академияның негізгі құндылықтары - адалдық, сенім, Әділеттілік және әр қызметкердің қызметі үшін жауапкершілікті бөлу. Қызметкерлер бөлісетін Академияның құндылықтары сенім тудырады және Академияны біртұтас етіп біріктіреді.

12.6. Осы Кодекске өзгерістер мен толықтырулар басшылық пен қызметкерлердің ұсыныстары бойынша енгізілуі мүмкін.

12.7. Осы Кодекстің ережелерін Академияның барлық қызметкерлері сақтауға міндетті.